

גמ"ר 4546/06/13 - מדינת ישראל נגד יאזיד בשיר

בית משפט השלום לתעבורה בעכו
גמ"ר 4546-06-13 מדינת ישראל נ' בשיר

בפני
בעניין: השופט אבישי קאופמן
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

יאזיד בשיר

הנאשמים

גזר דין

בתיק זה עסקינן לצערי פעם נוספת בתאונת דרכים קטלנית שגבתה חייו של נוסע אשר ישב ברכבו של הנאשם.

הנאשם, הודה בעיקר עובדות כתב האישום מלכתחילה, כאשר טענתו העיקרית מופנית לעבירה של נהיגה במהירות בלתי סבירה המיוחסת לו בכתב האישום. עוד טען הנאשם כי קיימים גורמים נוספים שהביאו לתוצאה הקטלנית פרט לנהיגתו.

לאור המחלוקת המצומצמת בין הצדדים נקבע התיק לשמיעתו של בוחן התאונות מר מופיד משלב. עדות זו נשמעה ביום 27.1.14 ובסיומה, במהלך אותה ישיבה חזר בו הנאשם מכפירתו והודה בכל העבירות המיוחסות לו בכתב האישום.

על פי העובדות בהן הנאשם הודה, הרי ביום 7.5.11 בסמוך לשעה 01:30 בכביש 805 בסכנין, הוא נהג ברכב פרטי מסוג מיצובישי לנסר ואיתו שני נוסעים נוספים, עבדלמחמיד סלאח אשר ישב לצידו והמנוח, מחמד שהין, אשר ישב במושב האחורי. המדובר בכביש עירוני דו-נתיבי, דו-סיטרי ובו אי תנועה, ומהירות הנסיעה המירבית המותרת בו היא 50 קמ"ש. במהלך הנסיעה הגיע הרכב לכיכר שליד "המסגד הגדול" בסכנין בקטע כביש בו קיימת עקומה שמאלה. הנאשם איבד את השליטה על הרכב אשר הסתבסב, עלה על אי תנועה בנוי ופגע עם הדופן הקדמית-ימנית בעץ ועם הדופן האחורית- ימנית בעמוד תאורה. כתוצאה מהתאונה הרכב נבקע לשניים, המנוח הועף ממנו ונהרג. לנוסע השני נגרמו חבלות מרובות והוא הובהל לבית חולים.

כאמור לעיל, תחילה כפר הנאשם בעובדה כי אובדן השליטה על הרכב נבע ממהירות נסיעה גבוהה, וטען כי הגורם לכך היה סנוור מרכב אחר שהגיע בנסיעה מולו. עיקר חקירתו של בוחן התאונות הייתה בהקשר זה, והוא הסביר את קביעתו כי נהיגתו של הנאשם הייתה במהירות גבוהה, שאינה תואמת את תנאי הדרך - עמ' 4 לפרוטוקול, שורות 23 עד 32

בחקירה הראשית, עמ' 8 לפרוטוקול שורות 10-32 בחקירה הנגדית, ושלל את טענת הסנוור - עמ' 6 לפרוטוקול, שורות 18 עד 31.

לאחר שהודה במיוחס לו הופנה הנאשם לשירות המבחן לקבלת תסקיר, וזה התקבל בחודש יולי. מהתסקיר עולה כי מדובר ברווק, הבן הצעיר למשפחה נורמטיבית, המתגורר בבית הוריו. לנאשם השכלה יסודית והוא עבד בעבודות שונות, תחילה בעיקר בחקלאות ובהמשך בעיקר בבנייה ושיפוצים וזאת עד לאירוע התאונה בעקבותיה לא עבד תקופה ממוכת, ולאחר שחזר לעבודה נפגע בתאונת עבודה, נקבעה לו נכות בשיעור של עשרה אחוזים, ומאז אינו עובד.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם מקבל אחריות חלקית לאירוע, אולם במי שאין לו מאפיינים עברייניים באישיותו והמליץ על עונש של עבודות שירות, לצד מאסר מותנה לעונשים נלווים.

המאשימה סבורה כי מתחם הענישה ההולם הוא מאסר לתקופה שבין 12-24 חודשים, לצד מאסר על תנאי, פסילה ממושכת, פסילה על תנאי וקנס, זאת בשל הפגיעה בערך של קדושת החיים ושלמות הגוף ומאחר שמדובר ברשלנות שאינה ברף הנמוך, שכן הנאשם נהג במהירות שאינה סבירה.

מנגד, ציין הסניגור את העובדה שהנאשם הודה בשלב מוקדם של ההוכחות בביצוע העבירות המיוחסות לו והביע חרטה. הוא הוסיף וציין כי ניתן ללמוד על מעורבות של גורמים תורמים אחרים כפי שעלה מעדותו של הבוחן, שיכולים להוות נסיבות לקולא בגזירת דינו של הנאשם, כמו תחזוקה לא תקינה של הרכב כגורם להתפרקותו לשניים, או עמוד התאורה בו פגע הרכב שלא עמד בדרישת תקן הבטיחות, זאת לצד קביעת רשלנות ברף התחתון. הסניגור ביקש כי אאמץ את המלצת שירות המבחן ואטיל על הנאשם עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות, פסילה לתקופה סבירה וענישה נלווית הצופה פני עתיד.

מלאכת הענישה לעולם אינה קלה, ובמיוחד קשה היא כאשר מדובר בתאונות בהן חפים מפשע קיפחו את חייהם בעטיה של רשלנות. בדרך כלל, כמו בתיק שלפניי, מדובר בנאשם נורמטיבי, שלא התכוון ולא רצה לגרום לתאונה ולתוצאותיה. הנאשם נהג ברכבו, יחד עם חבריו, ובוודאי לא ציפה כי הנסיעה תסתיים כפי שהסתיימה, בתאונה, באובדן חייו של חברו ובפציעתו של חבר אחר.

אין ספק כי גם הנאשם עצמו מתקשה לשוב לשגרת חייו לאחר אירוע מעין זה, וכבר דנתי בתיקים בהם נאשם סבל מדיכאון ממשי לאחר התאונה עד כדי ניסיון לשים קץ לחייו. עם זאת, תהיה השפעתה של התאונה על הנאשם קשה ככל שתהיה, הרי הקושי והסבל, איתם מתמודדים בני משפחתו של הקורבן שעולמם חרב עליהם בן רגע, גדולים לאין שיעור. למרות שבעבר כבר הבעתי את ספקותיי באשר לתועלת שתצמח מענישה מחמירה במניעת תאונות קטלניות בעתיד, ברור כי מי שגרם לתאונה קטלנית חייב לתת את הדין על מעשיו והתוצאה שגרם לה, ולשאת בעונש ראוי. בני משפחתו של המנוח זכאים לקורט נחמה בידעם שהנאשם האחראי לתאונה נענש באופן הולם ומשמעותי. כדברי בית המשפט העליון בע"פ 570/07 חיים בן הרוש נ' מדינת ישראל:

"גם למי שמקנן ספק בליבו אם ההרתעה בענישה מחמירה מועילה, אף שאין בידינו נתונים (שראוי היה כי יינתנו בידינו, לרבות מחקרים) - אין חולק כי יש משמעות לגמול האינדיבידואלי, ולא מילתא זוטרתא היא...."

וכן:

"אין מקרה זהה למשנהו, אך הצד השווה הוא בקיפוד חיי אדם, שהביטוי המעט אשר בידי בית המשפט ליתן למאבק בו הוא בענישה, אכן היו מקרים בהם הורד הרף.... אך באשר לבתי המשפט, הקטל בכבישים מצדיק, משהורשע אדם, ליתן לכך ביטוי עונשי מוחשי...."

רע"פ 2955/12 ענת הרמוס נ' מדינת ישראל.

ההלכה המנחה שקבע בית המשפט העליון לעניין הענישה הראוי במקרה של תאונת דרכים קטלנית היא:

"קיימים שלושה כללים מנחים בסוגיית הענישה הראויה בעבירה של גרימת תאונות דרכים קטלנית ברשלנות. האחד, ראוי לגזור על נאשם עונש מאסר בפועל ופסילה מלנהוג לתקופה הולמת, הן בשל עיקרון קדושת החיים והן משיקולי הרתעה. השני, בדרך כלל הנסיבות האישיות של הנאשם בעבירה זו אינן בעלות משקל כבעבירות אחרות המלוות בכוונה פלילית, הן בשל אופייה המיוחד של העבירה הנדונה והן בשל ביצועה השכיח גם ע"י אנשים נורמטיביים. השלישי, אמת המידה הקובעת בעבירה זו היא דרגת הרשלנות...."

ע"פ 6755/09 ארז אלמוג נ' מדינת ישראל.

כלומר, השיקול המרכזי בקביעת העונש הוא רמת הרשלנות, בעוד שנסיונותיו האישיות של הנאשם מהוות שיקול משני בלבד, כשהעונש הראוי בדרך כלל הינו מאסר בפועל.

מתחם הענישה -

בתיקון 113 לחוק העונשין תשע"ב-2012 נקבע עיקרון מנחה בענישה המבטא יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו (סעיף 40ב. לחוק העונשין תשל"ז-1977). לצורך קביעת מתחם הענישה בנסיבות המקרה יש להתחשב בערך שנפגע בעקבות ביצוע העבירה, מידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות המקרה כמפורט בסעיף 40ט. לחוק העונשין.

ככל שמדובר בעבירות המתה קיימת פגיעה באינטרס ציבורי הראשון במעלה שהוא שמירה על קדושת חיי אדם ותחושת הביטחון של ציבור המשתמשים בדרכים באשר הם, לפיכך מקום בו מקופחים חייו של אדם ברי כי הפגיעה בערך זה היא מירבית.

החוק קובע עונש מינימלי של שישה חודשי מאסר, כאשר העונש המקסימלי הוא מאסר לתקופה של שלוש שנים בד בבד עם פסילת רישיון לתקופה מינימלית של שלוש שנים.

כאמור לעיל, המרכיב המרכזי בקביעת העונש הראוי הוא **דרגת** הרשלנות, אולם לצדה יש לדעתי לבצע אף הבחנה **בסוג** הרשלנות. האם מדובר בתאונה הנגרמת מהיסח דעת או חוסר זהירות רגועים, שמא מדובר בהתנהגות מסוכנת מודעת או נמשכת של הנהג, כדברי בית המשפט המחוזי בבאר שבע:

יש להבחין בין התנהגות נהג, הננקטת מתוך בחירה מודעת, כגון נהיגה במהירות גבוהה, אי ציות לתמרור או לרמזור, עקיפה בפס לבן, נהיגה ברכב לא תקין וכיוצא באלה דוגמאות בהן נתונה בידי הנהג האפשרות שלא לפעול בדרך שגרמה לתאונה, לבין נהיגה מסויימת שאינה נעשית מתוך בחירת הנהג, כגון תגובה לא מקצועית להחלקת הרכב, עליה לא מקצועית משולי הדרך לכביש, כניסה לעקומה בזווית לא מתאימה, תגובה מבוהלת לאירוע מפתיע וכיוצא באלה דוגמאות בהן נגרמות תאונות על רקע חוסר מיומנות של הנהג או חוסר תשומת לב שלו לשבריר שניה. בעוד שלענישה מחמירה במקרים הראשונים יש הצדקה מוסרית ועניינית, והיא יכולה להרתיע אחרים מלנהוג באופן מודע ומבחירה, בצורה מסוכנת, הרי שאין זה מוצדק ואין זה מועיל להעניש בחומרה על נהיגה לא מיומנת או על שבריר שניה של חוסר תשומת לב, שכל אדם חשוף להן ואין הן נעשות מתוך בחירה או מזלזול בכללים.

ע"פ 4208/07 **מדינת ישראל נ' נאפוז אבו שריקי**.

במקרה שלפני המדובר, לצערי, במקרה מהסוג השני. אין מדובר בטעות או נהיגה לא מיומנת. הנאשם נהג ברכבו במהירות גבוהה מהמותר שלא תאמה את תוואי הדרך ותנאיה, בדרך עירונית כאשר הוא מתקרב לכיכר תנועה. זו לא היתה נהיגה מתוך אילוף; לא טעות בשיקול הדעת ולא החלטה שהתקבלה בשבריר שניה. הנאשם בחר לנגד דרך שנהג ועשה זאת ככל הנראה לאורך זמן, עד אשר גרם הדבר לאובדן השליטה על הרכב ולתוצאה אליה בוודאי לא פילל. לכך יש להוסיף את העובדה שהנאשם לא היה הנוסע היחידי ברכב ועימו היו, כאמור, עוד שני נוסעים. במצב דברים זה היה על הנאשם לנקוט משנה זהירות עת נהג, שכן הוא היה אחראי על שמירת חייהם ושלמות גופם של הנוסעים כמו על שלו. משכך, מדובר ברשלנות משמעותית שבוודאי אינה ברף הנמוך.

אכן אפשר ולתוצאה הקשה אחראים גורמים נוספים כטענת הסנגור. אפשר ועמוד תאורה תקני היה גורם לפגיעה קשה פחות ברכב ואפשר ורכב במצב תקין היה מגן על נוסעיו בצורה טובה יותר. אולם התנהגותו של הנאשם היא אשר גרמה מלכתחילה לכניסה למצב המסוכן והביאה לתאונה.

לאור האמור לעיל, ולאור הפסיקה המוכרת של בית המשפט העליון, לרבות הפסיקה אותה הגישו הצדדים לעיוני, אני קובע כי מתחם הענישה בתיק זה הינו מאסר לתקופה שבין 10 חודשים לבין 22 חודשים, וזאת לצד פסילת רישיון נהיגה לתקופה של שבע עד חמש עשרה שנים.

ראו לעניין זה, בין השאר ע"פ 1826/14 **רווית דוד נ' מדינת ישראל** שם נגזרו 20 חודשי מאסר על נהגת שגרמה

למותו של אדם עקב עקיפה רשלנית, רע"פ 4581/14 **איתאל סיסו נ' מדינת ישראל** שם נגזרו על הנאשמת 18 חודשי מאסר בגין תאונה בה נהרגו שני נוסעים, לאחר שנמצא כי נהגה במהירות מופרזת, עפ"ג (חיפה) 10720-06-13 **מחמד מצראווה נ' מדינת ישראל** שם נגזרו על הנאשם תשעה חודשי מאסר בגין תאונה קטלנית שנגרמה בעת עקיפת רכב אחר, ולמרבה הצער הדוגמאות רבות מספור.

חריגה ממתחם הענישה -

סעיף 40ד(א) לחוק העונשין מאפשר סטייה ממתחם הענישה אם הנאשם השתקם או יש לו סיכוי להשתקם.

במקרה שלפניי נקבע ע"י שירות המבחן כי לא אובחן אצל הנאשם צורך בהליך טיפולי ומשכך גם לא ניתנה המלצה טיפולית בעניינו. רגשות אשם וחרטה הינם לרוב חלק בלתי נפרד מתחושותיו של נאשם נורמטיבי שגרם לתאונה קשה כמו זו ולא התרשמתי שמצוקתו של הנאשם חורגת מהמקובל והצפוי במקרה מסוג זה.

שירות המבחן מציין כי כניסתו של הנאשם למאסר תביא לרגרסיה בתפקודו ומצבו הנפשי והמליץ להסתפק בעונש של עבודות שירות. לא מצאתי מקום לקבל המלצה זו. לא התרשמתי כי קביעת שירות המבחן בדבר נזק כתוצאה מהמאסר נכונה לגבי הנאשם יותר מאשר לגבי כל אדם אחר. המלצת שירות המבחן משמעה חריגה משמעותית ממתחם הענישה המקובל והראוי ולשם חריגה מעין זו יש צורך בנימוק מיוחד שלא מצאתי כי קיים במקרה דנן. מובן כי שהייה בבית הכלא עלולה להביא לרגסיה במצבו של הנאשם, באמירה מסוג זה אין די כדי להצדיק הקלה כה משמעותית. במהלך שהותו בכלא ימצא עצמו נאשם בעבירה מהסוג דנן בדרך כלל בקבוצות טיפוליות למי שנקלעו לסיטואציות דומות, והדבר עשוי דווקא לזרז את תהליך קבלת האירוע והשלמה עימו.

באופן דומה דחה בית המשפט העליון ברע"פ 2995/12 **פלונית נ' מדינת ישראל** בקשת הנאשמת להמנע משליחתה למאסר בפועל למרות נסיבות אישיות קשות וחשש שילדיה יישלחו למסגרות רווחה לתקופת המאסר. נקבע כי מבלי להקל ראש בהשלכות הצפויות ממאסרה של המבקשת, נסיבות העניין אינן מצדיקות הימנעות מהטלת עונש מאסר בפועל. באופן דומה אישר לאחרונה בית המשפט העליון שלושה גזרי דין של מאסר בפועל בעניינם של שלושה אזרחים נורמטיביים, אשר כולם הציגו סיפור אנושי נוגע ללב וקבע כי אין מנוס מגזירת עונש מאסר של ממש. רע"פ 2996/13 **טטיאנה ניאזוב נ' מדינת ישראל**.

לפיכך אני קובע כי אין מקום לסטייה ממתחם הענישה.

קביעת העונש הספציפי לנאשם דנן:

כאמור לעיל, הנאשם אדם נורמטיבי, בלא עבר פלילי ואף עברו התעברותי נקי למעשה בוותק נהיגה של כתשע שנים. במסגרת הטיעון לעונש אף הגיש הסנגור מסמכים המעידים על פעילותו של הנאשם בפרויקט "עיר ללא אלימות" בסכנין

ותרומתו לקהילה.

לאור עובדות אלה, ולאור טענות הסנגור בדבר גורמים נוספים וחיצוניים שהביאו לתוצאה הקשה ראיתי לנכון לקבוע את עונשו של הנאשם בצד הנמוך של מתחם הענישה כפי שנקבע לעיל.

אשר על כן, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

*** 12 חודשים מאסר בפועל.**

הנאשם יתייצב לריצוי מאסרו בבית המעצר קישון ביום 21.12 עד השעה 09:00, או על פי החלטת שב"ס, כאשר ברשותו תעודת זהות. על הנדון לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם עם ענף אבחון ומיון של שב"ס, טלפונים: 08-9787377, 08-9787336.

*** שישה חודשים מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו, לבל יעבור בתקופה הנ"ל עבירה של נהיגה בזמן פסילה.**

*** אני פוסל את הנאשם מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 11 שנים.** הפסילה תחושב מיום הפקדת הרישיון בהתאם להחלטה בדבר פסילה עד תום ההליכים שניתנה ביום 27.1.14.

לאור האמור לעיל לא מצאתי לנכון להטיל על הנאשם עונשים נוספים.

לשם הבטחת התייצבותו לריצוי עונשו יחתום הנאשם על ערבות ע"ס 10,000 ₪ וכן יפקיד תוך 3 ימים ערבות צד ג' על סכום דומה. כמו כן ניתן נגד הנאשם צו עיכוב יציאה מהארץ.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בחיפה בתוך 45 ימים.

ניתן היום, 10 נובמבר 2014, במעמד הנאשם, בא-כוחו עו"ד ח'ורי וב"כ המאשימה עו"ד גב' סופר.